

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4110-001-04/2014
R/14/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	R/14/005 Prawidłowość monitorowania sytuacji społecznej przez ośrodki pomocy społecznej w latach 2012 – 2013
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
<i>Kontroler</i>	Barbara Lew, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88228 z dnia 20 stycznia 2014 r. [dowód: akta kontroli str.1-2]
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwierzycach, zwany dalej GOPS, 39-124 Iwierzycy 80
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Wiktoria Pazdan, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwierzycach od 9 stycznia 1995 r. [dowód: akta kontroli str. 3]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zdiagnozowanie przez GOPS problemów społecznych, będących przyczynami wykluczenia społecznego, występujących na terenie Gminy Iwierzycy, które zawarto w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Iwierzycy na lata 2008 – 2015* (zwanej dalej *Strategią*). Jednak w *Strategii* nie zawarto wskaźników co, uniemożliwiało lub utrudniało ocenę realizacji wyznaczonych celów strategicznych i kierunków działań założonych w strategii. Pomimo zmian uregulowań prawnych, związanych z zadaniami realizowanymi przez GOPS, *Strategia* nie została zaktualizowana.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak na stronach internetowych GOPS oraz BIP informacji o wszystkich możliwych formach pomocy, do której zobowiązane są ośrodki pomocy społecznej przepisami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej². Brak informacji powoduje, iż część osób może nie mieć rozeznania o możliwościach kwalifikacji i formach otrzymania przez nich pomocy z GOPS.

Jednakże prawidłowe działania związane z rozpoznaniem sytuacji społecznej, identyfikacji osób kwalifikujących się do udzielania wsparcia poprzez udzielanie pomocy społecznej w wyniku wniosków osób zainteresowanych, z inicjatywy własnej GOPS, w efekcie współpracy z innymi podmiotami oraz rozpowszechniania

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. Nr 112, poz.1198 ze zm.

informacji o wszystkich możliwych formach pomocy Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie.

Pracownicy socjalni GOPS wykazywali się inwencją w poszukiwaniu i stosowaniu dobrych praktyk dla zaspokojenia potrzeb osób wymagających wsparcia i osób mających trudności z ujawnieniem swoich potrzeb możliwych do zaspokojenia przez szeroko rozumianą pomoc społeczną. Współpraca ze specjalistami w zespołach interdyscyplinarnych pomagała zapobieganiu patologii i skutków negatywnych zjawisk w rodzinach, a realizacja projektów skutkowała wyjściem z bezrobocia części uczestników i poprawie jakości życia oraz wyjściem spod opieki GOPS.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1 Rozpoznanie sytuacji społecznej, w tym zidentyfikowanie osób kwalifikujących się do udzielenia wsparcia z zakresu pomocy społecznej.

Opis stanu
faktycznego

1.1. GOPS posiadał opracowaną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Iwierzycy na lata 2008-2015. W Strategii zawarto m.in. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określono cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań oraz sposób realizacji strategii wraz z jej ramami finansowymi, zgodnie z art. 16b ust. 2 pkt 1, 2, 3 lit. a, b i c ustawy o pomocy społecznej.

[dowód: akta kontroli str. 6-109]

1.2. Strategia została opracowana przez pracowników GOPS na podstawie rozpoznania i diagnozy sytuacji społecznej z lat 2004-2007 oraz danych pochodzących od Głównego i Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Ropczycach, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach, Urzędu Gminy Iwierzycy, Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ropczycach, ze sprawozdawczości własnej oraz dokumentów programowych. Na potrzeby opracowania Strategii pracownicy GOPS nie przeprowadzali badań środowisk zagrożonych, korzystano z danych statystycznych i sprawozdań.

[dowód: akta kontroli str. 22, 25, 111-113, 174-175]

W związku z wprowadzeniem od dnia 3 maja 2011 r. – na podstawie przepisu art. 16a ustawy o pomocy społecznej – obowiązku opracowania oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej, a uchwaleniem Strategii w 2008 r., ocena ta nie stanowiła podstawy do jej opracowania. Oceny zasobów opracowane za lata 2011 i 2012 obejmowały obszary problemów społecznych, które zostały zdiagnozowane w Strategii.

[dowód: akta kontroli str. 114-173]

Od daty uchwalenia Strategii, jej treść, pomimo zmiany danych i uregulowań (prawnych, organizacyjnych), nie była aktualizowana. Przykładowe zmiany w obowiązującym stanie prawnym dotyczyły m.in.:

- zmiany przepisów ustawy o pomocy społecznej, określającej treść elementów strategii, przedstawionych w pkt 1.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego,

- zmiany przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie³, regulującej zadania związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego,

- wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁴,

- zmiany organizacyjne MOPS powstałe na skutek obowiązku realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, tworzenia i obsługi organizacyjno-technicznej zespołu interdyscyplinarnego świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych.

(dowód: akta kontroli str. 6-109)

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, iż ze względu na ograniczone możliwości kadrowe i finansowe nie dokonywano aktualizacji Strategii. Dokument ten zawierał zapisy ogólne i uniwersalne, umożliwiające tworzenie i realizowanie projektów skierowanych do potrzebujących mieszkańców gminy. Zmiany w przepisach i nowe zadania realizowano na bieżąco i w ocenie GOPS nie powodowały konieczności zmian w Strategii. Podczas realizacji zadań uwzględniano i wprowadzano zmiany ustawowe i organizacyjne.

[dowód: akta kontroli str. 111-113, 177-178]

W Strategii przewidziano okresowy monitoring i kontrolę.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, że terminy analiz były zgodne ze sprawozdawczością (zawierającą szczegółowe dane dotyczące przyznawanych świadczeń, osób korzystających z różnych form wsparcia oraz kwot pomocy finansowej) przekazywaną przez GOPS do jednostek nadrzędnych. Ponadto ocena zasobów pomocy społecznej pozwala na monitorowanie i analizę problemów społecznych oraz udzielonego wsparcia na przestrzeni kilku lat.

[dowód: akta kontroli str. 102, 111-113, 179-180]

1.3. W Strategii, Statucie (zwanym dalej Statutem) oraz Regulaminie Organizacyjnym GOPS (zwanym dalej Regulaminem) zostały określone zadania jednostki dotyczące rozpoznania sytuacji społecznej, w tym m.in. rozpoznanie, diagnozowanie, analizowanie, potrzeb i sytuacji życiowej, materialnej jednostek i ich rodzin wymagających pomocy społecznej oraz wszelkich uwarunkowań środowiskowych dla celów pomocy społecznej.

[dowód: akta kontroli str. 6-110, 181-208]

1.4. W statucie i w Regulaminie oraz zakresach czynności określono zadania pracownika socjalnego wynikające z art 119 ust 1 pkt 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, ustawy o pomocy społecznej, dotyczące m.in. rozpoznania i diagnozowania potrzeb osób wymagających pomocy społecznej, pobudzania społecznej aktywności w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, współdziałania z organami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi podmiotami, prowadzenia działalności informacyjnej i poradniczej dla klientów GOPS, współdziałanie z organami administracji rządowej i samorządowej oraz z innymi podmiotami, gdy jest to związane z funkcjonowaniem ośrodka i realizacją zadań, prowadzenie działalności informacyjnej i poradniczej, opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka oraz udzielania pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej.

[dowód: akta kontroli str. 176-192; 575-578]

---

³ Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zm.

Z podmiotami posiadającymi informacje o potencjalnych beneficjentach pomocy społecznej GOPS zawarł 15 porozumień, których treść i sposób realizacji przedstawiono w pkt. 4.2. wystąpienia.

Zasięgnięto informacji w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*⁵ u 32 jednostek i osób posiadających informacje o potencjalnych beneficjentach pomocy społecznej. Spośród 31 otrzymanych odpowiedzi 4 podmioty tj.: Prokuratura Rejonowa, WUP w Rzeszowie, Dom Dziecka w Strzyżowie i Sołtys Olimpowa (pełni funkcje od 19 stycznia 2014 r.) nie współpracowały z GOPS w żadnym zakresie. Pozostałe podmioty tj.: PUP w Ropczycach, PCPR w Ropczycach, Kurator Rejonowy w Dębicy, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Sędziszowie Młp., Komisariat Policji w Sędziszowie Młp., dyrektorzy szkół i gimnazjów na terenie Gminy Iwierzycy (6), pedagog szkolny, GOK Wiercany, Gminna Biblioteka Publiczna w Iwierzycach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iwierzycach, Parafie w Nockowej i Olchowej, ZOZ w Ropczycach filia Przychodni Rejonowej w Sędziszowie Młp. Poradnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Iwierzycach, ZOZ w Ropczycach Ośrodek Zdrowia w Bystrzycy oraz sołtysi (7) z terenu Gminy potwierdziły współpracę z GOPS.

Współpraca z jednostkami i osobami posiadającymi informacje na temat beneficjentów pomocy społecznej polegała m.in. na:

- pozyskiwaniu lub wymianie informacji na temat sytuacji rodzinnej uczniów poprzez kontakt telefoniczny bądź osobisty,
- zgłaszaniu uczniów wymagających objęcia pomocą społeczną w formie dożywiania,
- pomocy w otrzymaniu sprzętu rehabilitacyjnego,
- konsultacjach z pedagogiem szkolnym w związku z kwalifikowaniem rodzin do akcji „szlachetna paczka”,
- kontakcie telefonicznym bądź osobistym z sołtysami w sprawach związanych z pomocą społeczną,
- uzgadnianiu list uczestników spotkania w Dniu Seniora organizowanego przez GOPS,
- pomocy w załatwianiu spraw związanych z adaptacją pomieszczenia na łazienkę,
- umieszczaniu osób w Domu Pomocy Społecznej i Środowiskowym Domu Samopomocy,
- udziale w cyklicznych imprezach mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomani, przemocy oraz innym zachowaniom aspołecznym,
- współpracy z Caritasem.

Z informacji przekazanych przez ww. podmioty do GOPS o osobach i rodzinach potrzebujących pomocy, wynikało, iż w każdym przypadku ich wnioski zostały uwzględnione. Pracownicy podjęli czynności sprawdzające ich sytuację i w ramach możliwości przyznano pomoc społeczną.

Spośród podmiotów, od których pobrano wyjaśnienia 8 z nich wskazało, iż nie знаły osób, które wymagałyby objęcia pomocą społeczną, a nie zostały nią objęte. W 15 odpowiedziach potwierdzono występowanie GOPS z zapytaniem (telefonicznie lub osobiście) o sytuację mieszkańców i wskazanie osób wymagających objęcia pomocą społeczną.

[dowód: akta kontroli str. 209-246]

---

⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

1.5. W regulaminie organizacyjnym GOPS zapisano, że Kierownik GOPS jest służbowym przełożonym wszystkich pracowników. W dokumencie nie zawarto innych postanowień wskazujących na sposób realizacji nadzoru i obowiązków pracownika.

W wyjaśnieniach Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w Iwierzycach podała, że nadzór nad wykonaniem obowiązków przez pracowników socjalnych sprawuje kierownik GOPS. Pracownicy socjalni po otrzymaniu wniosku do objęcia pomocą przeprowadzają wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania. Kompletują dokumentację przedstawiającą sytuację rodziny, a następnie szczegółowo opisują to w wywiadzie i wniosku o pomoc. Dokumentacja ta przekazywana jest kierownikowi, który po szczegółowej analizie diagnozy przyznaje pomoc. Pracownik opierając się na rozstrzygnięciu kierownika przygotowuje decyzję, która jest zatwierdzana przez kierownika GOPS.

[dowód: akta kontroli str. 190, 247-413]

W związku z wejściem w życie od 31 grudnia 2013 r. standardu superwizji pracy socjalnej uregulowanego w przepisie art. 121a ustawy o pomocy społecznej w wyjaśnieniach Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS podała, iż analizuje na bieżąco oferty szkoleń i gdy będą w tym temacie odpowiednie oferty pracownicy wezmą w nich udział, by pozyskać wiedzę w tym zakresie. Kierownik GOPS pracuje w jednym pomieszczeniu z pozostałymi pracownikami socjalnymi i wszystkie trudne przypadki są wspólnie przedyskutowane, a w trudnych sytuacjach w terenie pracownicy korzystają z pomocy drugiego pracownika, a także kierownika GOPS. Dodatkowo pracownicy socjalni brali udział w szkoleniach podnoszących umiejętności i kompetencje zawodowe tj.: „Profilaktyka przemocy”, „Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej”, „KPA w specyfice jednostek pomocy społecznej – nowelizacja i aktualny stan prawny”, „Obsługa oprogramowania dziedzicowego OU POMOST oraz oprogramowania go zastępującego – POMOST STD”.

[dowód: akta kontroli str. 247-249, 414-425]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W Strategii nie określono wskaźników realizacji działań, co było niezgodne z przepisem art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. d ustawy o pomocy społecznej.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, że pomimo nieustalenia wskaźników realizacji działań, zadania są realizowane. Dokonując oceny bez wskaźników pracownicy uwzględniali założone w Strategii cele i przyjęte kierunki działań. Brak określonych wskaźników realizacji zadań spowodowany był przeoczeniem. Braki w dokumencie zostaną uwzględnione w nowej Strategii.

[dowód: akta kontroli str. 174-175, 426-427]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2 Stopień wykorzystania możliwości udzielania pomocy z urzędu przez GOPS.

Opis stanu
faktycznego

2.1. W 2012 r. udzielono 1.196 zasiłków w tym: 198 zasiłków stałych, 784 zasiłków okresowych, 103 zasiłki celowe i w naturze oraz 111 zasiłków w wyniku klęski żywiołowej (gradobicie). Dodatkowo zapłacono za pobyt osób w domu

pomocy społecznej 28 świadczeń. W 2013 r. udzielono 1.324 zasiłków w tym: 218 zasiłków stałych, 1.014 zasiłków okresowych, 92 zasiłki celowe i w naturze. Dodatkowo zapłacono za pobyt 34 osób w domu pomocy społecznej.

W rejestrze wniosków o udzielenie pomocy społecznej w 2012 r. wpisano 683 pozycje, w 2013 r. wpisano 651 pozycji.

W powyższym rejestrze odnotowywano wszystkie przypadki trafiające do GOPS.

Nie rozdzielano spraw składanych przez stronę od spraw załatwianych z urzędu z inicjatywy własnej lub w efekcie współpracy z innymi podmiotami.

W wyjaśnieniach Pani Wiktorii Pazdan Kierownik GOPS podała, że „GOPS udzielała pomocy zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej z urzędu w tym z inicjatywy naszego ośrodka oraz współpracy z innymi podmiotami. Ilość przypadków jest niemożliwa do ustalenia, dlatego, że po zgłoszeniu osoby wymagającej objęcia pomocą przez inny podmiot lub powzięcia informacji od przypadkowych osób, telefonów, anonimów, rodziny, sąsiadów itp. pracownicy sprawdzali informacje. Każdorazowo był przeprowadzany wywiad środowiskowy u tych osób, a następnie wpisywano do rejestru, nie zaznaczając od kogo informacja wpłynęła”.

[dowód: akta kontroli str. 428-476, 329-337]

Pracownicy socjalni zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej z własnej inicjatywy kierowali pomoc do osób już objętych pomocą społeczną. Pomoc kierowano również do osób, o których pracownice dowiedziały się od osób przypadkowych lub z telefonów anonimowych. Pomoc związana była z wypadkami losowymi i chorobą, niepełnosprawnością, a także z kłeskami żywiołowymi.

[dowód: akta kontroli str. 211-246, 474-529, 541-546, 663-666]

W wyjaśnieniach Pani Wiktorii Pazdan Kierownik GOPS wskazała podmioty, z którymi współpracuje tj.: Kuratorem Sądowym w Ropczycach, Środowiskowym Domem Samopomocy w Wiercanach, Komisariatem Policji w Sędziszowie Młp., Powiatowym Urzędem Pracy w Ropczycach, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach, Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Lubzinie, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Wiercanach, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pedagogiem szkolnym w Gimnazjum w Iwierzycach, Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Iwierzycach, Ośrodkiem Zdrowia w Bystrzycy, Dyrektorami Szkół w Iwierzycach, Bystrzycy, Nockowej, Iwierzycach, Olchowej Wiercanach, Parafialnym Zespół Caritas Nockowa i Olchowa, Caritasem Diecezji Rzeszowskiej, Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Sędziszowie Młp., Sołtysami wsi Bystrzyca, Iwierzyce, Olchowa, Wiercany, Wiśniowa, Nockowa, Olimpów. Dodatkowo GOPS współpracował ze sklepami na terenie Gminy Iwierzyce, w których wdawano żywność dla podopiecznych.

Współpraca polegała przede wszystkim na określaniu i uzgodnieniu działań podmiotów w celu poprawy sytuacji osób i rodzin. Wspólne działania prowadziły do efektywnej skutecznej i owocnej pomocy. Specjaliści dzięki wiedzy i doświadczeniu pomagali w rozwiązywaniu sytuacji przede wszystkim rodzin i osób dotkniętych przemocą. W przypadku beneficjentów, którzy nie potrafili gospodarować przyznanymi środkami organizowano pomoc w formie niefinansowej, realizowaną w sklepach w postaci art. żywnościowych, higienicznych itp. Z pozostałym podmiotami GOPS współpracował poprzez częste kontakty, celem objęcia wsparciem wszystkich osób i rodzin potrzebujących pomocy.

[dowód: akta kontroli str.530-532]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3 Praca pracownika socjalnego i jego inwencja w poszukiwaniu osób wymagających wsparcia.

3.1. GOPS zatrudniał 4 pracowników socjalnych. Zatrudnione osoby spełniały wymogi wynikające z art. 116 ustawy o pomocy społecznej dotyczące wykształcenia pracowników.

W Gminie Iwierzycy na koniec 2012 r. zamieszkiwało 7632 mieszkańców, w 2013 r. 7649 mieszkańców. Liczba zatrudnionych pracowników socjalnych spełnia wymogi art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

[dowód: akta kontroli str. 55-574]

3.2. W zakresie czynności jednego pracownika socjalnego, poza zapisami dotyczącymi – „udzielania informacji, wskazówek pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej” oraz w zakresach wszystkich pracowników wykonywania czynności związanych z „rozpoznawaniem i określaniem potrzeb w zakresie pomocy społecznej jednostek, rodzin, wspólnot mieszkaniowych” – nie wskazano metod dotarcia i monitorowania osób wymagających objęcia pomocą społeczną.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS wyjaśniła, że ze względu na różne rodzaje środowisk nie ma możliwości wypracowania konkretnej metody dotarcia i monitorowania osób wymagających objęcia pomocą społeczną. Podczas czynności rozpoznawania i określania potrzeb, udzielania informacji i wskazówek pomocy w rozwiązywaniu trudnych spraw wypracowano dobre praktyki metod dotarcia do osób wymagających objęcia pomocą społeczną. Metody te są dostosowywane do określonych sytuacji.

[dowód: akta kontroli str. 575-600]

3.3. Rodzinne wywiady środowiskowe zostały przeprowadzane przez pracowników socjalnych GOPS zgodnie z przepisem art. 107 ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego⁶.

[dowód: akta kontroli str. 601-605, 250-413]

Badaniem objęto 5 rodzin, o których GOPS otrzymał informacje od innych podmiotów. We wszystkich przypadkach były to rodziny, osoby objęte pomocą społeczną przed zgłoszeniem ich przez inne podmioty. W 2 przypadkach podano dokładne daty przekazania informacji o potrzebie udzielenia pomocy. Wywiady środowiskowe przez pracowników GOPS zostały przeprowadzone przed dniem zgłoszenia przez inny podmiot lub w tym samym dniu. W 3 przypadkach nie było możliwości ustalenia daty pozyskania informacji w ww. zakresie.

[dowód: akta kontroli str. 606-607]

Pracownicy socjalni realizowali obowiązki wynikające z art. 119 ust. 1 pkt 2, 6, 7, 8 i 9 ustawy o pomocy społecznej:

- przeprowadzając analizę i ocenę zjawisk wskazujących na zapotrzebowanie na pomoc, badając sytuację rodzinną, materialną, zdrowotną i mieszkaniową zwracali uwagę na mocne i słabe strony rodziny lub osoby, na szanse do wykorzystania lub zagrożenia wynikające z zastanej sytuacji. Na tej podstawie kwalifikowano, czy i jaką pomoc potrzebujący otrzymał.
- docierając do osób długotrwale bezrobotnych, zachęcano je do wyjścia z domu, proponowano udział w kursach, szkoleniach gdzie, nabrałoby

⁶ Dz. U. 2012 r., poz. 712

pewności siebie i wiary we własne możliwości oraz inspirując do działań samopomocowych w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej głównie dla osób starszych i niepełnosprawnych.

- współpracując i współdziałając ze specjalistami m.in. z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Lubzinie, kuratorami sądowymi i społecznymi, pedagogiem szkolnym, policją w celu ograniczania patologii i negatywnych zjawisk społecznych oraz łagodzenie skutków ubóstwa.
- inicjując nowe formy pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową poprzez kierowanie do udziału w programie „Czas na aktywność w Gminie Iwierzycy”. Uczestnikom programu po zdobyciu kwalifikacji zwiększano możliwość otrzymania pracy i poprawy sytuacji osób i rodzin.
- współuczestnicząc w opracowaniu programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia o zasięgu:
  - regionalnym, poprzez przekazywanie informacji w ankietach opracowanych przez ROPS w Rzeszowie, służących przygotowaniu Wojewódzkiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz
  - lokalnym, poprzez przekazywanie informacji w ankietach opracowanych przez PCPR w Ropczycach służących przygotowaniu Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

[dowód: akta kontroli str. 610-659]

3.4. GOPS wydał pierwotnie 4 decyzje odmowne, dotyczące udzielenia pomocy społecznej w formie zasiłków z powodu przekroczenia kryterium dochodowego warunkującego ich przyznanie i ograniczonych środków na te cele. Następnie w wyniku zmian wysokości kryteriów dochodowych i pozyskania dodatkowych środków z realizowanych programów pomocowych, udzielono pomocy tym samym wnioskodawcom.

[dowód: akta kontroli str. 608-609]

3.5. W sprawie dobrych praktyk Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS wyjaśniła, że pracownicy socjalni w ramach dobrych praktyk służących wyszukiwaniu osób zagrożonych możliwością nieudzielenia pomocy społecznej kontaktują się z dyrektorami szkół i pedagogiem na terenie gminy w celu wskazania oraz objęcia pomocą rodzin i dzieci. Wyszukują niedożywione dzieci, którym taka pomoc może być udzielona (do 20% ogółu dożywianych dzieci). Poprzez kontakt telefoniczny i osobisty z każdą szkołą i rodzicami na terenie gminy wyszukują dzieci, które mogą wykorzystać bezpłatnie miejsca do wypoczynku na koloniach oraz turnusach rehabilitacyjnych, osobom długotrwale chorym pomagają w wypełnianiu dokumentacji i zachęcają do ustalenia stopnia niepełnosprawności. Ponadto kontaktują się z wolontariuszami „Szlachetna Paczka” w celu skierowania pomocy do najbardziej potrzebujących, a także występują do sołtysów o informacje o osobach potrzebujących pomocy. Bezpośrednio angażują się do współpracy z Caritasem, aby dotrzeć do jak największej liczby potrzebujących poprzez wydawanie darów żywnościowych, a także zawożenie darów własnym samochodem do podopiecznych.

[dowód: akta kontroli str. 211-246, 474-529, 660-666]

W okresie od 11 stycznia do 17 września 2012 r. Wójt Gminy zawarł 8 porozumień o współpracy w zespole interdyscyplinarnym, tj. z: Dyrektorem Gimnazjum w Iwierzycach, Prezesem Sądu Rejonowego w Ropczycach, Dyrektorem Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ropczycach, Komendantem Powiatowym Policji w Ropczycach, Dyrektorem PCPR w Ropczycach, GOPS w Iwierzycach, Przewodniczącym Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem

Umysłowym Koło w Sędziszowie Młp., Przewodniczącym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iwierzycach.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, iż współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej była pomocna w realizacji zadań związanych z monitorowaniem sytuacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu swoją wiedzą i doświadczeniem pomagali GOPS w rozwiązywaniu najtrudniejszych sytuacji oraz wymieniali się informacjami o sytuacji osób wymagających pomocy i działań podjętych wobec tych osób.

W wyniku zawartych porozumień w 2012 r. udzielono pomocy 7 osobom/rodzinom, a w 2013 r. - 18 osobom/rodzinom.

[dowód: akta kontroli str. 660-662, 667-734]

3.6. Jak przedstawiono w pkt. 3.5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego dobre praktyki wskazujące na sposoby dotarcia do osób mających trudności z ujawnieniem swoich potrzeb polegały głównie na kontaktach osobistych bądź telefonicznych pracowników socjalnych z przedstawicielami szkół i rodzicami, pomocy w wypełnianiu dokumentacji (wniosków o pomoc), z wolontariuszami, sołtysami w celu zebrania informacji o osobach potrzebujących.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS wyjaśniła, iż, aby dotrzeć do osób mających trudności z ujawnieniem swoich potrzeb pracownicy korzystają z pomocy rodzin tych osób, ich sąsiadów, sołtysów, radnych, a także księży. Z rozeznania własnego i zgłoszeń z terenu GOPS nakłonił 12 rodzin do przyjęcia pomocy. Ponadto od lipca do grudnia 2013 r. 5 rodzin skorzystało z rozmów z psychologiem zatrudnionym w UG Iwierzycy. Każda osoba i rodzina wymaga indywidualnego podejścia i zastosowania odmiennych technik i narzędzi pracy socjalnej. Proces dotarcia do takiej rodziny lub osoby jest trudny i długotrwały. Wypracowanie procedur postępowania z ww. jest trudne do zrealizowania w praktyce.

[dowód: akta kontroli str. 660-662; 735-737]

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4 Wykorzystanie informacji wynikających z dobrych praktyk, wskazujących sposoby dotarcia do osób, które mają trudności z ujawnieniem swoich potrzeb, możliwości do zaspokojenia przez szeroko rozumianą pomoc społeczną.

Opis stanu
faktycznego

4.1. Do GOPS wpłynęły informacje od 17 podmiotów, w których wskazano na potrzebę zbadania sytuacji społecznej mieszkańców Gminy w związku z ich trudną sytuacją życiową. Zwracali się o to: Komisariat Policji w Sędziszowie Młp., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ropczycach, Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Lubzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Sędziszowie Młp., Parafialny Zespół Caritas w Nockowej, dyrektorzy szkół, pedagodzy szkolni oraz sołtysi wsi Gminy. Pracownicy socjalni w każdym przypadku dokonali rozpoznania i oceny potrzeb społecznych każdej ze zgłoszonych osób. Jak przedstawiła w wyjaśnieniu kierownik GOPS, w każdej z rozpatrywanych spraw – poza przypadkiem gdzie pracownik socjalny ustalił, że

wskazana przez Komisariat Policji osoba wyjeżdża za granicę i nie potrzebuje żadnej pomocy – udzielono potrzebującym stosownego wsparcia.

[dowód: akta kontroli str. 738-742]

4.2. W dniu 2 marca 2009 r. GOPS zawarł z Powiatowym Urzędem Pracy w Ropczycach porozumienie obowiązujące do końca 2015 r. w sprawie współpracy przy realizacji projektu „Czas na aktywność w Gminie Iwierzycy” w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywnej integracji, wynikających z realizacji projektu systemowego przewidzianego dla ośrodków pomocy społecznej w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013. Celem porozumienia była wzajemna współpraca na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, poszukujących pracy lub niepozostających w zatrudnieniu, będących w wieku aktywności zawodowej i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej. Celem nadrzędnym Projektu była aktywizacja społeczna mieszkańców Gminy Iwierzycy objętych wsparciem GOPS, zagrożonych wykluczeniem społecznym, już wykluczonych bądź dyskryminowanych na rynku pracy, której efektem będzie zapewnienie równego dostępu do zatrudnienia tym osobom poprzez zwiększanie lub wykształcenie nowych kompetencji społecznych i zawodowych.

[dowód: akta kontroli str. 743-765]

Corocznie w celu wyłonienia uczestników projektu pracownicy socjalni rozpoznawali w terenie osoby spełniające warunki udziału w projekcie i sporządzali listę potencjalnych uczestników (w 2012 r.- 33, w 2013 r. - 35). Następnie przez okres ok. 2 miesięcy przeprowadzono rozmowy indywidualne z osobami listy, a także z osobami zainteresowanymi udziałem w projekcie. Chęć udziału w projekcie potwierdzano w deklaracjach wstępnych na spotkaniach rekrutacyjnych. Następnie zawierano umowy, zgodnie z określonymi zasadami współpracy GOPS i PUP w Ropczycach w celu realizacji przepisu art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁷.

Od początku realizacji projektu „Czas na aktywność w Gminie Iwierzycy” wzięło udział 65 podopiecznych. W 2012 r. skierowano na kursy i szkolenia 11 osób, z których 5 osób podjęło pracę, 5 nadal pozostaje pod opieką pomocy społecznej, a 1 osoba nie korzysta z pomocy społecznej. W 2013 r. w projekcie wzięło udział 6 osób z czego 2 odbyły staże zawodowe.

[dowód: akta kontroli str. 766-868]

Ponadto w kontrolowanym okresie zawarto 14 porozumień nw.:

- 12 ze Szkołami Podstawowymi oraz Gimnazjami w sprawie dożywiania dzieci z terenu Gminy Iwierzycy oraz,
- 2 porozumienia z Zespołem Szkół Agro-Technicznych w Ropczycach w związku z realizacją programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

We wszystkich zawartych porozumieniach GOPS zobowiązano do przekazywania niezbędnych środków finansowych na pokrycie kosztów dożywiania dzieci i młodzieży. W 2012 r. objęto dożywianiem 183, a w 2013 r. - 239 dzieci i młodzieży z terenu Gminy Iwierzycy.

GOPS w Iwierzycach przekazywał środki finansowe na pokrycie kosztów dożywiania dzieci i młodzieży zgodnie z wymaganiami zapisanymi w porozumieniach

[dowód: akta kontroli str. 869-935]

4.3. W wyjaśnieniach Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS podała, że GOPS uczestniczył w wymianie doświadczeń w trakcie spotkań w grupach ośrodków pomocy społecznej na terenie powiatu ropczycko-sędziszowskiego i województwa

---

⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001

podkarpackiego. Pracownicy ośrodka brali udział w 54 spotkaniach / konferencjach / szkoleniach m.in. z udziałem przedstawicieli Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Sędziszowie Młp (2), Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie (2), Podkarpackiego Forum Pomocy Społecznej w Rzeszowie (10), Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych (4), Parafialnych Zespołów Caritas (19), Środowiskowego Domu Samopomocy w Sędziszowie Młp. i w Wiercanach (4), Stowarzyszenia Promocji Rozwoju Gminy Iwierzycy „Kuźnia” (1), Stowarzyszeń Na Rzecz Rozwoju Wsi (3). Ponadto uczestniczyli w szkoleniach w ramach projektu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Rzeszowie (5) oraz spotkaniach rekrutacyjnych podsumowujących projekt systemowy „Czas na aktywność w Gminie Iwierzycy” (4).

[dowód: akta kontroli str. 936-954]

4.4. Działalność GOPS była promowana w lokalnej prasie, wydawanej na terenie gminy Iwierzycy, tj.: „Głos Powiatu”, „Wiadomości Iwierzycyckie”, „Reporter”, gdzie zamieszczono 10 artykułów w ww. zakresie. Zamieszczone informacje dotyczyły: realizowanych projektów, współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej „Czas na aktywność w Gminie Iwierzycy” w roku 2012 i 2013; powołania zespołu interdyscyplinarnego oraz określenia jego celu i zadań; pomocy związanej ze zdarzeniami losowymi; kryteriów dochodowych warunkujących uzyskanie uprawnień do świadczeń rodzinnych; zmian w zakresie świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz organizowanych cyklicznie imprez z okazji Dnia Seniora oraz 50-lecia pożycia małżeńskiego.

[dowód: akta kontroli str. 955-966]

4.5. GOPS w Iwierzycach realizował projekt unijny w okresie od 2 marca 2009 r. do 31 grudnia 2013 r. przeciwko wykluczeniom społecznym pn. „Czas na aktywność w Gminie Iwierzycy”. Aneks z 27 grudnia 2013 r. przedłużył okres jego realizacji do dnia 30 czerwca 2015 r. Cele tego porozumienia przedstawiono w pkt. 4.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W kontrolowanym okresie nie realizowano innych programów przeciwko wykluczeniom społecznym, skierowanych do potencjalnych beneficjentów.

[dowód: akta kontroli str. 743-765, 967-968]

4.6. W dniu 6 września 2013 r. GOPS zawarł umowę z Powiatowym Urzędem Pracy w Ropczycach w sprawie wzajemnego udostępniania danych osobowych w ramach platformy informacyjnej, umożliwiającej wymianę informacji o wspólnym beneficjencie oraz współpracy w sprawach dotyczących aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, iż Ośrodek zawarł stosowną umowę w sprawie dwukierunkowej drogi służącej wymianie informacji z Powiatowym Urzędem Pracy. 26 listopada 2013 r. dostawca systemu wdrożył i uruchomił Platformę Informatyczną SEPI na serwerze GOPS-u. Wymiana informacji o wspólnym beneficjencie rozpoczęła się 4 marca 2014 r., gdy PUP w Ropczycach udostępnił login i hasło do programu SEPI.

[dowód: akta kontroli str. 969-975]

4.7. GOPS nie posiada procedur określających sposoby współpracy z policją, urzędami pracy itp.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, że wewnętrzne procedury określające sposoby współpracy z policją są aktualnie opracowywane. Odbyły się już 3 spotkania z przedstawicielami policji w celu ustalenia szczegółowej współpracy i postępowania. Z innymi podmiotami w celu rozpoznania sytuacji osób potrzebujących wsparcia, współpraca przebiega w ramach dobrych praktyk.

[dowód: akta kontroli str. 976-977]

4.8. Według stanu na dzień 4 marca 2014 r. na stronie internetowej GOPS w Iwierzycach <http://www.iwierzyce.pl/> zamieszczono tylko informacje dotyczące okoliczności warunkujące udzielenie pomocy społecznej, określonej w przepisie art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomani, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej i dodatkowo braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo wychowawcze. Podano też wysokości kryterium dochodowego oraz formy świadczeń pieniężnych tj.: zasiłek stały, zasiłek okresowy, specjalny zasiłek celowy i pomoc dla rodzin zastępczych.

Na dzień 18 marca 2014 r. strona główna Biuletynu Informacji Publicznej (zwanego dalej BIP) Urzędu Gminy w Iwierzycach nie zawierała linku – odesłania do informacji GOPS.

W kontrolowanym okresie klienci GOPS nie posiadali możliwości pobrania stosownych formularzy i odesłania ich po wypełnieniu, tj. załatwiania spraw drogą elektroniczną.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w Iwierzycach wyjaśniła, że GOPS jest w trakcie wdrażania elektronicznej skrzynki podawczej ePUAP (epuap.gov.pl).

[dowód: akta kontroli str. 978-992]

GOPS w Iwierzycach nie udzielał lub udzielił niewielu (1-2) świadczeń związanych z pomocą w nw. formach:

- udzielania schronienia i zapewnienia ubrania,
- pokrycia wydatków na świadczenia zdrowotne osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
- wypłaty zasiłków celowych na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego,
- sprawienia pogrzebu,
- wypłaty zasiłków celowych przyznanych niezależnie od dochodu,
- przyznania biletu kredytowanego
- przyznania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki/.../.

Kierownik GOPS Pani Wiktoria Pazdan w wyjaśnieniach podała, iż w celu zidentyfikowania potencjalnych beneficjentów pomocy dotyczącej ww. pomocy, „GOPS prowadzi szeroką współpracę z instytucjami i osobami, które pomagają w rozpoznaniu sytuacji społecznej osób wymagających objęciem pomocy. Pracownicy socjalni docierają do wszystkich osób zgłoszonych przez podmioty, a także z własnego rozeznania przeprowadzają wywiad środowiskowy. Podczas wizyty diagnozują potrzeby rodziny”. Na terenie Gminy nie ma osób bezdomnych potrzebujących schronienia. W wypadku wystąpienia przemocy ofiara ma możliwość skorzystania z mieszkania w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Lubzinie. Zdarzenia losowe, to głównie burze deszczowe – gradowe, gdzie przyznano łącznie 111 zasiłków celowych. Pokryto koszty 1 pogrzebu osoby, która nie miała ubezpieczenia ani rodziny. Nie udzielono świadczenia w formie biletu kredytowego i na ekonomiczne usamodzielnienie, „gdyż nikt się nie zgłosił w tej sprawie do naszego

ośrodka, nie wypłacono składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, gdyż na terenie gminy nie ma osób spełniających warunki ustawy określone w art. 17 ust. 1 pkt. 9 ustawy o pomocy społecznej”.

[dowód: akta kontroli str.428-439, 973-974]

W latach 2012-2013 na terenie działania GOPS nie wystąpiły przypadki konieczności zorganizowania pogrzebu osobom bezdomnym. Starostwo Powiatowe w Ropczycach nie posiada informacji dotyczącej cudzoziemców, o których mowa w art. 53 ust. 1 pkt 15 oraz art. 53a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach⁸, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium RP.

[dowód: akta kontroli str. 993-996]

GOPS nie posiada bazy osób/rodzin zdiagnozowanych wymagających udzielenia pomocy w jakiegokolwiek formie.

Kierownik GOPS Pani Wiktoria Pazdan w wyjaśnieniach podała, że GOPS posiada pełną dokumentację osób zdiagnozowanych w postaci udokumentowanych wywiadów środowiskowych, notatek służbowych, kontraktów socjalnych, decyzji przyznających pomoc, list wypłat zasiłków, list uczniów korzystających z dożywiania w szkole. Innej dokumentacji GOPS nie posiada.

[dowód: akta kontroli str. 997-1000]

W opinii Pani Wiktorii Pazdan Kierownika GOPS, zdiagnozowano i objęto pomocą społeczną wszystkie potrzebujące i jednocześnie spełniające kryteria ustawowe udzielenia pomocy społecznej osoby. Potwierdzeniem tego jest bardzo dobra i ścisła współpraca z osobami i podmiotami środowiska lokalnego, które działają na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałania patologii i wykluczeniu społecznemu. Pracownicy socjalni mają dużą praktykę i doświadczenie w pracy, bardzo dobre rozeznanie w rejonach i mieszkają na terenie gminy. Każde zgłoszenie ze środowiska, w tym również anonimowe jest rozpatrywane. Informacja o możliwości pomocy jest rozpowszechniana na wiele sposobów, aby w możliwie najlepszy sposób dotrzeć do wszystkich potrzebujących.

[dowód: akta kontroli str. 1001-1002]

Przeprowadzono anonimowe badanie na terenie działania GOPS. Uzyskano 33 = 100 % odpowiedzi z których wynika, że

- 54 % badanych (18 osób) zwracało się do o pomoc do opieki społecznej,
- 49 % badanych (16 osób) uważa, że nie spełnia warunków uzyskania pomocy społecznej,
- głównymi powodami warunkującymi uzyskanie pomocy wskazanymi przez ankietowanych były: bezrobocie 36% (12), niepełnosprawność 33% (11), długotrwała i ciężka choroba 18% (6) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, zdarzenia losowe i sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna po 12% (4) ubóstwo i przemoc w rodzinie po 6% (2), sieroctwo, alkoholizm i narkomania, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego po 3% (1).

[dowód: akta kontroli str. 1003-1073]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

GOPS nie realizował obowiązku upowszechniania na stronie BIP informacji w zakresie świadczonych form pomocy społecznej, co stanowiło naruszenie przepisu art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. c i pkt 3 lit. d ustawy o *dostępności do informacji publicznej* oraz na jego stronie internetowej. Na stronie internetowej GOPS

⁸ Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz.1573 ze zm.

<http://www.iwierzycze.pl/> oraz na stronach publikatora teleinformatycznego - Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Iwierzycach nie zamieszczono informacji o wszystkich możliwych formach pomocy świadczonej przez GOPS wymaganych przepisami ustawy o *dostępie do informacji publicznej*. Według stanu na dzień 4 marca 2014 r. strona internetowa GOPS nie zawierała aktualnej informacji określonej w art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej o kryterium dochodowym rodziny oraz informacji wymaganych art. 7 pkt 4, 7a i 8 ww. ustawy, tj. okoliczności warunkujących udzielenie pomocy z tytułu bezrobocia, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi oraz potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności. Zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o *dostępie do informacji publicznej* obowiązane do udostępniania informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. c i pkt 3 lit. d ww. ustawy, udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o podmiotach, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o przedmiocie działalności i kompetencjach, zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o sposobach przyjmowania i załatwiania spraw.

Zgodnie z art. 8 ust.1, 2 i 3 ustawy o *dostępie do informacji publicznej*, tworzy się urzędowy publikator teleinformatyczny - Biuletyn Informacji Publicznej - w celu powszechnego udostępniania informacji publicznej, w postaci ujednoczonego systemu stron w sieci teleinformatycznej, zwany dalej Biuletynem Informacji Publicznej. Informacje publiczne są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej przez podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2. Podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 i 2 cyt. ustawy, obowiązane są do udostępniania w Biuletynie Informacji Publicznej informacji publicznych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a) tiret drugie, lit. c) i d) i pkt 5. Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej również inne informacje publiczne.

Pani Wiktoria Pazdan Kierownik GOPS w wyjaśnieniach podała, że GOPS nie posiada własnej strony internetowej, którą mógłby na bieżąco aktualizować. GOPS korzysta ze strony Urzędu Gminy, na której „zamieszczono tylko najważniejszą informację z podstawowym kryterium ustawowym, a na tej podstawie osoba zainteresowana zwracała się do ośrodka”. Na stronach BIP nie umieszczono informacji ze względu na braki kadrowe i zapomnienie.

[dowód: akta kontroli str.978-992]

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

Wnioski pokontrolne

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹, wnosi o:

1. Dostosowanie treści Strategii do wymagań art. 16b ust. 2 pkt 3 lit. d *ustawy o pomocy społecznej*.

⁹ Dz.U. z 2012 r., poz.82

2. Udostępnianie informacji dotyczących działalności GOPS na stronie BIP zgodnie z przepisem art. 4 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. c i pkt 3 lit. d ustawy o *dostępie do informacji publicznej*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia   kwietnia 2014 r.

Kontroler
Barbara Lew
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis